

7. Áhersluatriði Tröllaborgar

Í Tröllaborg er unnið eftir Aðalnámskrá leikskóla. Aðaláhersla er lögð á leikinn, umhverfismennt, félagslega færni, lestarhvetjandi umhverfi og skapandi starf. Kenningar Deweys og Vygotskys eru notaðar til grundvallar í starfi leikskólans. Dewey lagði áherslu á það, að lifa og læra væru samofnir þættir. Börn þurfa að fá að rannsaka og prófa til að öðlast aukna þekkingu. Vygotsky taldi nám eiga sér stað í félagslegu samhengi milli barns og einstaklings sem hefur meiri þekkingu.

Í leikskólanum er lögð áhersla á að hvert barn fái notið sín á eigin forsendum. Það fær tækifæri til að koma hugmyndum sínum á framfæri og nýta sköpunarkraft sinn á fjölbreyttan hátt.

Tröllaborg er Heilsueflandi leikskóli, SMT leikskóli og Grænfánaskóli. Mikil áhersla er á að leikurinn fái notið sín í öllum sínum fjölbreytileika. Einnig er lögð áhersla á umhverfismennt, hreyfingu, næringu, geðrækt, félagslega færni með jákvæðni að leiðarljósi.

7.1. Leikur

Leikurinn er hornsteinn leikskólastarfsins og góð námsleið fyrir börnin. Að leika sér er það sama og að læra að afla sér þekkingar. Hinn frjálsi og sjálfsprottni leikur barnsins er talinn leikur leikjanna.

Í gegnum leikinn fá börnin meðal annars tækifæri til að:

- skapa leikinn úr eigin hugarheimi.
- taka ákvarðanir á eigin forsendum.
- leita lausna.
- endurspeglu reynsluheim sinn.
- einbeita sér.
- fá útrás fyrir tilfinningar sínar.
- taka tillit til annarra.
- öðlast samkennd og vináttu.

Í Tröllaborg er lögð mikil áhersla á leikinn og er mest allt nám sem fram fer í leikskólanum fléttað inn í leikinn. Hugað er sérstaklega vel að því að börnin

hafi næg tækifæri til að leika sér. Leikefni leikskólans er fjölbreytt og miðar að því að börnin fái öll notið sín eftir áhugasviðum sínum og þroska. Hvert tækifæri er notað til ýmissa hreyfileikja bæði úti og inni.

7.2. Heilsueflandi leikskóli

Haustið 2016 sóttum við um til Embættis landlæknis að gerast „heilsueflandi

leikskóli“ og vorum við tekin inn í verkefnið í byrjun nóvember 2016. Heilsueflandi leikskólum á vegum Embættis landlæknis er ætlað að styðja við markvissa vinnu að heilsueflingu og gera hana að hluta af daglegu starfi leikskólans. Í Aðalnámskrá leikskóla frá

2011 eru heilbrigði og velferð einn af sex grunnþáttum menntunar sem leikskólar eiga að hafa að leiðarljósi og innleiða í öllu sínu starfi. Mikill samhljómur er með starfi Heilsueflandi leikskóla og grunnþættinum um heilbrigði og velferð. Heilsueflandi leikskóli mun því nýtast okkur í Tröllaborg sem gott verkfæri til að vinna markvisst að heilsueflingu og flétta hana inn í daglegt starf leikskólans.

7.3. Umhverfismennt - Grænfáninn

Við í Tröllaborg höfum alltaf lagt mikið upp úr umhverfismennt. Við höfum

fjórum sinnum sótt um Grænfánann og fengum hann síðast afhentan á vorönn 2017. Við höfum ákveðið að hvíla okkur á verkefninu sem slíku og sækjum því ekki í bráð um nýjan fána. Við munum þó halda áfram að vinna í anda

Grænfánaverkefnisins. Við leggjum áherslu á að börnin læri um nærsamfélagið, gangi vel um umhverfið og læri að bera virðingu fyrir náttúrunni og öllum hennar fjölbreytileika. Útikennsla verður áfram okkar aðalsmerki.

7.4. Lestur – Lestur er börnum bestur

Haustið 2017 var gefin út lestrarstefna fyrir leik-, grunn- og tónlistarskóla Sveitarfélagsins Skagafjarðar. Slagorð lestrarstefnunnar er „Lestur er börnum bestur“. Lestrarstefnan var send inn á hvert heimili skólabarna í Skagafirði og má sjá hana í heild sinni [hér](#). Í leikskólanum Tröllaborg er unnið eftir lestrarstefnunni og lögð er mikil áhersla á bernskulæsi.

Í leikskólanum er lestrarhvetjandi umhverfi þar sem lögð er áhersla á sjónræna meðvitund barnanna um rituð tákni með því að hafa flesta hluti í umhverfinu merkta og í þeirra augnhæð. Börn læra að þekkja orðmyndir eins og nöfnin sín þegar þau draga þjón dagsins.

Á báðum deildum er bókasafn sem börnin hafa aðgengi að. Á Hofsósi fara börnin daglega og ná sér í bækur. Á Hólum eru bækur settar inn á deild og skipt um einu sinni í viku. Á báðum deildum er opið bókasafn einu sinni í viku þar sem börnin velja sér bækur að láni til að taka með heim.

Starfsfólk leikskólans sækist eftir því að efla orðaforða barnanna í daglegu starfi leikskólans. Verkefni og leikir sem notaðir eru í daglegum amstri eiga að hvetja börnin til að tjá sig með orðum, læra ný orð og setningar. Starfsfólkið leggur áherslu á að vanda málfar sitt og vera þannig góð fyrirmynd.

Lesturinn tengist inn í samstarfið við grunnskólann og er sérstaklega getið um það í kaflanum um samstarf skólastiganna.

7.5. Stærðfræði

Stærðfræði er mikilvægur þáttur í lífi okkar allra og leggjum við áherslu á ýmis konar bygginga-, flokkunar- og röðunarleiki til að efla stærðfræðilega hugsun.

Við notum meðal annars efnis, stærðfræðikubba sem heita numicon.

Numicon er hannað með það í huga að nýta þrjá af meginstyrkleikum ungra barna. Stærðfræðilega séð er Numicon samið til að hjálpa börnum að sjá tengslin milli talna, með því að handleika og búa til tengsl milli mynda.

Meginhugmyndin er að börn skilji og átti sig á að tölustafir eru ekki bara tákn sem eru sett niður á blað af einhverju handahófi, heldur mynda þeir mjög skipulagt kerfi þar sem alls konar mynstur koma fyrir. Kubbarnir auðvelda nemendum að sjá mynstrið í stærðfræðinni, spá fyrir um og þannig uppgötva reglur. Rökhugsun styrkist og til dæmis er hægt að færa rök fyrir talningu hluta með því raða upp í numicon mynstur. Þegar unnið er með kubba er til dæmis gott að átta sig á hvað er oddatala og hvaða tala er slétt þegar tölurnar eru handfjatlaðar sem numicon kubbur.

Þar að auki vinnur skólahópurinn alltaf með stærðfræðibók sem heitir *Kátt er í Kynjadal*. Einnig nýtir leikskólinn verkefni úr stærðfræðibók sem heitir *Sproti 1*.

Einingakubbum sem byggja á stærðfræðihugtökum er einnig gefið gott rými í leiknum. Byrjað er að kynna grunnhugtök eins og hringur, þríhyrningur og ferhyrningur og síðan er byggt ofan á þekkingu barnanna eftir því sem þau eldast og þroskast.

Í Tröllaborg fléttum við stærðfræðina inn í allt daglegt starf leikskólans eins og t.d. við matarborðið þar sem börnin æfa sig að telja hnífapör, diska og glös. Stærðfræði fer einnig fram í fataklefanum, söng, í skipulögðu starfi sem og í frjálsum leik. Tölustafir eru hafðir sýnilegir í umhverfi barnanna. Í útikennslunni eru gerðar mælingar, kannanir sem eru skráðar í súluritum og verkefni tengd formum og fjölda.

Börnin eru hvött til að leysa stærðfræðiþrautir og átta sig á afstöðu hluta.

7.6. Félagsleg færni - lífsleikni

Börn eru félagsverur sem hafa ríka þörf fyrir samskipti við aðra. Þar sem lífsleikni er færni til að takast á við lífið sjálft að þá höfum við í Tröllaborg

valið að flétta lífsleiknina inn í daglega þætti leikskólastarfsins. Börnin læra fljótt að ákveðnar reglur gilda í leikskólanum og eru yfirleitt fljót að tileinka sér þær. Börn hafa þörf fyrir að spyrja spurninga, skiptast á skoðunum

og ræða hugmyndir sínar, tilfinningar og líðan. Börn nota ýmsar leiðir til að tjá sig og eiga samskipti við aðra. Auk tungumálsins nota þau til dæmis ýmiss konar hljóð, snertingu, látbragð og leikræna tjáningu, tónlist, myndmál og dans. Í gefandi samskiptum og leik eykst félagsfærni og sjálfsmynd styrkist.

Nauðsynlegt er að kenna börnum að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðru fólki. Besta leiðin til þess er að sýna þeim sjálfum virðingu.

7.7. SMT - skólafærni

Markmið SMT-skólafærni (Hafnafirsk útfærsla á bandarísku aðferðinni Positive Behavior Support/PBS) er að skapa gott andrúmsloft í skólum með því að veita almennan jákvæðan stuðning við hegðun nemanda og að tryggja öryggi og velferð nemenda og starfsfólks. Þessi nálgun byggir á

margra ára rannsóknum sérfræðinga í Oregon í Bandaríkjunum og er framkvæmd í samráði við þá. Lögð er áhersla á að koma í veg fyrir og draga úr óæskilegri hegðun nemenda með því að kenna og þjálfa félagsfærni, umbuna nemendum fyrir æskilega hegðun og samræma viðbrögð starfsfólks gagnvart nemendum sem sýna óæskilega hegðun. Leikskólinn Tröllaborg útskrifaðist sem sjálfstæður SMT leikskóli í mars 2015. Til að verða sjálfstæður

SMT leikskóli þarf að uppfylla ákveðin skilyrði og er utanaðkomandi ráðgjafi

sem stýrir því. Skilyrðin eru meðal annars að útbúa möppu með ýmsum upplýsingum og leiðbeiningum, búa til reglur og hengja upp á vegg. En það er ekki nóg að búa til reglurnar það þarf að kenna þær og starfsmenn verða að tileinka sér jákvæða framkomu gagnvart bæði börnum og samstarfsmönnum. Þegar þessu er náð taka starfsmenn við af ráðgjafanum og halda sjálfir utan um verkefnið.

7.8. Skapandi starf

Sköpun er mikilvægur þáttur í námi og þroska barna. Skapandi starf á fyrst og fremst að beinast að ferlinu sjálfu, gleðinni, tjáningunni og náminu sem á sér stað þegar hugmyndir, tilfinningar og ímyndun fá að njóta sín.

Í leikskólanum Tröllaborg fá börnin nægan tíma til að byggja upp leiki þannig að hugmyndaflug þeirra fái notið sín. Þeim gefast tækifæri til að skapa eigin heima úr öllum þeim efnivið sem leikskólinn býður uppá.

Einu sinni í viku er markvisst farið í skapandi starf tengt listum. Aðra daga fá þau nokkuð frjálsar hendur til ýmis sköpunar t.d. í formi teikninga byggingavinnu og sköpunar í leik. Starfsfólk leikskólans reynir að finna leiðir til að hvetja börnin til skapandi hugsunar og sjálfstæðra vinnubragða.

